

میلعلو وه

دارفا تایصوصخ بسح رب تیاده تیفیک فالتخا

- تیاده و تیلاو - یرصدن اونء ثیدد حرشد
7سلج

تاناید

ی نارھط ی نیسدن سحمدحم دیسد جاد الله تیا
هرسد الله سّدق

میجرّلا ناطیثلا نم للهابذوعاً
 میجرّلا ن محرّلا الله مسب
 نیملاعلاببر لله دمحا
 ریخ و نیسرّملا فرشأ ی اء ماسلاو ؤلاصلاو
 نیببنا
 نیرهاطلا نیببنا هلا و دمحم
 ی ا مهیدناعم و مهیفاخم و مهئاعا ی اء ؤنعللاو
 نیدلا موی

نآ توافد و کولسد و ریسد موهفم نیببت دارفا بسد هب

نیا هب یرصد ناونء فیرشد ثیدد ناید رد
 هک میدیسر ماسلا هیلع قیاص ترصد ترابع
 دندومرف

ی [ف] داروا ی ا کذ عم و بولطم لجر ی نا
 نم»؛ [راهنا و لیللا اناء نم ؤعاسلک
 هاگتسد و تموکد هک متسه ی بولطم صخش
 درو نم، نیا رب هولاع، تسا نم لابند هب
 ی اراد، راهنو لیلتا قوار رد، مراد رکذ، مراد
 «.متسه رکذ و درو

،ترصد نآ ملاک زا ی لوا ترابع ناید رد
 تیلو و ماقم طسوت دارفا تیاده و یریگتسد تیفیک
 هک دیدرگ هراشا و دش ضرع ؤیها مقلطم ی اربک
 و دودحم لئاسم یرسد کی ی انعم هب کولسد
 صاخذ تیقوم رگید ترابع هب و دودحم نیناوق
 هب و مدرم ریاسد زا ی ادج و قلذ ریاسد زا ی ادج
 بتسین هتفاب ادج هتفات رگید ترابع

یوسه بناسنا تکرذ زا تسا ترابع کولسد

تکر دن یا همز لا هک دوزی لامک اشنم و ادبم
 بجد و ایناملظ بجد و سفند ملاء زا روبع
 هار تیفیک و در فر ه ت ایصوصخ و تسای پروند
 و رگید در فت ایصوصخ اب تسای کمه ی سکر ه
 هنوگچیه نیار باند. دشاب هتشداد توافقت و هار
 ریسم زان ارگید تعباتم یار بی مازلا و لیمحت
 نیمه رب و در اند دوجو صخش کی و ناسنا کی
 :فورعم تیدد تسای ساسا

ه ب ای قِ نِ لَاحِظًا سِ وَفُذِ دَدَعِبِ اللَّهِ يَ لِيَا قِ رُطَّا
 ره» ی نعید اقِ نِ لَاحِظًا سِ افنًا : رگید ترابع
 دوز صاخ هوحذ و صاخ تیفیک اب ی صخش
 تیعقوم و تسای راگدرورپنید و دوزنید هک
 ی هار ،دهدی لیکشتار و در فیه بر صحنم
 «.دراد ادبم یوسه»

ملاسلا هیلع همئا دروم رد ی تد باطم نیا و
 نینموملاریما هک ی ت ایصوصخ .تسای ق داصد مه
 ی بتجم ماما اب ت ایصوصخ ن آ دنتشاد ماسلا هیلع
 ماسلا هیلع ی بتجم ماما ت ایصوصخ .دراد توافقت
 تازیم و هکاشد .دراد توافقت ادهشاددیس اب
 توافقت اضرا ی سوم ن ب ی لع اب داجسد ترصد
 روهظ ل مکا و م تا رهظم اهنیازا مادکر ه .دراد
 ار ن یسحلا ن ب ی لع ت یعقوم .دنتسه ق د ترصد
 هفیحص رد هک ی اهیدعا هوحذ !دینک هاگن امشد
 و ترصد ن آ تدابع ت ایصوصخ ؛تسای ایداجسد
 اب مادکر ه و همئا ریاسد اب ترصد ن آ ی شم
 رایسب نیا و دراد توافقت مینیبی م ام ،ی رگید
 نیا زا منکی منزل ایخ هک تسای قیقد و مهم هلسم
 زا ی ضعب رد هتبا- دلاو موحرم زا ریغ هلیضه

¹ ص 1، ج 1، یراوزبسد ی داه لام جاد ،ی نسحلا عامسلا حرشد .
 145 و 245.

روطه ب دوشی م ه دید م ه ناگتشدگ تاجتشون
 دلج رد ناشیا . دشاب هتشادرب هدرپ ی سک -هصلاخ
 تبحصه لئسم نیا به ع جار ی سانشد ماما م هدرناپ
 اجنآ رد م ه ار لئسم زا ی ضعب هزات و دندرک
 مدع و بلطم نیمه هطساو به ! دندوب هدرک فذح
 ت لاما کشا دارفا نیدرد هکتسا هیضق نیا به هجوت
 ارچ [میئوگ ی م] ؛ دیامذ ی م زورب ی تافلاتخا و
 ن آ س ک ن لاف ارچ ؟ تسای روطنیا س ک ن لاف
 راکفا نیا ی اراد س ک ن لاف ارچ ؟ تسای روط
 نوچ ؟ تساشور نیا ی اراد س ک ن لاف ارچ ؟ تسای
 جهنم و ی شم و ش تم میهاوخی م ام زا مادکره
 ت ایصوصخ و ش نم اب و رکف اب ار رگید دارفا
 ی اج به ام رگا هکی لاحرد ، مینک ظاحط دوخی ناسفند
 ت ایصوصخ و میدوب ضار تعادروم درف ن آ
 ی م ماجنا ار ی لمع ن امه ، میتشاد ار وا ی ناسفند
 ی م ار ی راک ن امه . دهدی م ماجنا ن لآ وا هک میداد
 بلطم رگید اجنیا رد و دنکی م ن لآ وا هک میدرک
 زا دارفا تشادرب روطچ هک تسای بیجعی لیخ
 کاردا روطچ ، دنکی م توافقت بللطم و لئسم
 رد ت آینهذ ! تسای فلتخمل لئسم و ایاضق زا دارفا
 رد ی ناسفند ت ایصوصخ . دراد ی مهم ش قد اجنیا
 . دراد ی مهم ش قد اجنیا

رد اه ه دیدپ و ناکم و نامز ریثات

ناسنا تشادرب

، تسای رورض و ی هیدب ی لیخ هکی لئسم زا
 هکی لئسم و اه ه دیدپ ل ابقرد تسای ناسنا ت یعقوم
 اهنیا مینیبی م ام . درنگی م و اشود و لود رد
 ی صخش کی . تسای رثوم ناسنا تشادرب رد همه
 و رشد اهنآ اب و طابتر ارد ی ددعتم دارفا اب هک

کیل ابقرد، دراد تساخرب و تسشن و دراد رشن
هکی صخش کی اب هک دهدی م رظنی روط هئسم
دوخی وری هبار رد و هتشنش دوش قاطا رد
نیا! دنکی متوافقت، درادن طابترای سک اب و هتسب
تسای یاهه دیدپ هب طوبرم نیا؟ تسیچ هب طوبرم
درنگی م ناسنا بناج ای و رود رد هک

دوجوی رتقیقد و رتمهم نیا زا هئسم کی اما
نیدرد هزورما هک تسای ائیسق نامه هک دراد
می ربعت نامک و نامز شقن هب نآ زا نایاقاً
کی ردی صخش رگا هک [ی نعم نیدب]؛ دنرواً
طابنتسا و تشادرب، دریگب رارق ی صاخت یعقوم
هتبلأ - دویدهاوخت و واقتم ربیاعتزا و ماکدا زا و
انعم نیا؛ تسای حلطصم نآ هک ی یانعم نیا هب هذ
هیجوتی انعم نامه اب؛ تسای لاکشا ی اراد
هکی صخش کی. تسای حیحص هئسم نیا - حیحص
دنکی می گذنر هد لائم بابنم هک دینک ضرف
دراد لئسم و ماکدا زا تشادرب هوحذ کی نیا
رهش رد دینک ضرف هک ی صخش نآ [هب تبسن]
طابترای سک اب هک ی صخش نآ. دنکی می گذنر
ی سک اب هک ی ملاء و لضاف و هبلطنآ و درادن
هب دوش هناخاباتک هودحم رد طقف، درادن طابترای
اب هک ی ملاء نآ ات، دزادری می وپاکت و صحت
وای او تفی لک، تسای طابترای رد هعماج مدرم
تسای حضاو باطم کینیا؛ دنکی می ادیپ متوافقت

دارفای ناسفنت ایصوصخ متوافقت

ئیسق نیا زا رتارف مهم و قیقد هئسم اما
هک رذن و دلاصا [رگا] هک تسای نیا هئسم؛ تسای
کی و دنتسه ی ناسفنت ایصوصخ کی ی اراد
طیحم کی رد و درهه کنیا ولو، دنتسه ی اهلکاش

نیا و دنراد فالاتخا مه اب زاب ، دنشاب هیلا قفتم
 و بناوچرد هک تسیند ی لئاسم هبش تشگرب رگید
 تا یصوصخ ن آ دوخ هب رگید نیا .تسا فارطا
 .ددرگی مر ب عی شد تیفیک ن آ دوخ هب ، ددرگی مر ب
 ی اذغ ود ، رفن ود هک دینک صرفه کنیا لثم
 اذغن تشاد تسود رگید ، دنراد تسود ار فالتخم
 هقیلسد و قوذ هب نیا ، تسیند طوبرم هئسم نیا هب
 ولپ هک دینک صرفه ی کی ؛ رگید تسا طوبرم درف
 :دیوگی م ، هذی کی ، دراد تسود ار اذک تشروخ
 مه اعقاو و مرادند تسود چنرب ی اذغ لاصا نم
 اذغ عون کی شیارب هشیمه رگا . درادند تسود
 حجیرتار نامه و دهاوخی م ار نامه زاب دنرواید
 دیفسد ی لاق لاثم باب نم هک دینیبی م ی کی . دهدی م
 ی لاق دنتسه اهی ضعب ، ددنسپی م ار دیفسد حرط و
 دیفسد ی لاق : دنیوگی م . ددنسپی م ار زمرق حرط
 هکی لاحرد . دنک هاگند ناوتی مذمداً لاصا !؟ تسیچ
 زمرق نیا : دیوگی م ددنسپی م ار دیفسد ی لاق هکنا
 ، دنکی مذس کعنه ار رون ، دنزی م ار مشچ ؟ تسیچ
 ، دروآی م ی کیرات لاثم باب نم هک دینک صرف
 تسار رفن ود نیا زا کی مادک للاح . کاذ لاثما
 ، دیوگی م تسار نیا مه ؛ ناشیاتود ره ؟ دنیوگی م
 ات تسیند ی قطنم هئسم ، هئسم لاصا نوچ ؛ ن آ مه
 ن آ ای دیوگی م تسار نیا مییوگب میهاوخب ام هکنیا
 هوحذ و قوذ کی هب ن آ تشگرب . دیوگی م تسار
 .تسا ی ناسفند تصوصخ و هقیلسد

س ایل گزا دینیبی م دینکی م هاگند ار ی سک کی
 ی م ش شوخ س ای رطع زا ، دیآی م ش شوخ ی لیخ
 لگو رگید رطع زا دینک صرفه ی سک کی ، دیآ
 دنمه رهب و دربی م تذلی لیخ لاثم باب نم رگید

حیحصدنیا هماشد میوگب میه او خبام لاماد دوشی م
!هذ هکنیا ای؟!تسا دنسپ دروم نیا قوذ و تسا
ترابع هب و دنکی من قرف و تسا یکی ود ره
زا هکتسا ی تاذن آ ی سکره دز نرد لیمجر گید
ن آ ی ناسفند تآیصوصخ اب تآیخند رظن هطقند
تسا لامجن آ؛ دنک ق بیطت صخش

کی ی اراد ی صخش ره و ناسنا ی نعید
چی ه ی ار بد تآیصوصخ نیا و تسا ی تآیصوصخ
هک درادن نامکا ی نعید؛ تسین کار دال باق س ک
کی ی ناسفند تآیصوصخ هب تبسند ی صخش
تیلو و ماقم هب هکنیا لاا دنک ادیپ علاطا ی صخش
طقف؛ دشاب هتشاد فارشا س و فزرب دناوتب و دسر ب
دنک ادیپ علاطا تآیصوصخ هب تبسند دناوتی م و ا
رد و دیشاب س امترد ن اتقیفر اب امشل اسد صدرگا
ی ناسفند تآیصوصخ هب دیشاب ت قافر و تبخاصم
!ادبا، دینک ادیپ علاطا درادن نامکا و ا

:میوگی م ل اسد دد دعب هک تسا نیا ش لیلد
میدرکی م ل ایخام، بجع، مدرک هابتشا نم! بجع
هدوبند حیحصد امشل ایخ. ی تسه ی روطنیا و ت
[تاع]! ی شاب هتشاد مع قوتت سیابی منامش، تسا
تشدگ زا سپ ناسنا، دراوم زا ی رایسب هک نیا
هجوتم هبترم کی، ل حارم تشدگ زا سپ و اهل اسد
ی م ش قیفر رد ی اهتکن و ی یاطخ، ی هابتشا کی
تسا نیا رطاخ هب، تشادند [ار ن آ] راطتنا هک دوش
ی م ل ایخ؛ هدرکن ادیپ علاطا ش تآیصوصخ هب هک
ی اهلسم کی هبترم کی؛ تسا ی روطنیا هدرک
ی م مع قوتی ب ی لیخ و اتقون آ، دنیبی م و ا زا ار
دوشی م ادیپ هلسم ی لیخ و ا ی ار ب، دوش

دارفا تايصوصذ هب ادخ ءايلوا ءطاحا

ی م هاگذ وا هب هک ی تقول ووازا ، ادخ ءايلوا اما
[ن انا] مشچ ی ولج ص خشت تايصوصذ مامت ، دننگ
ی روح هچ رب و اس فذ روح ، تسيک واکتسا
ی توق طاقت هچ و فعض طاقت هچ ی اراد ، تسه
ی اهئسم کي اهنيا . دراد ی دادعتسا هچ ، تسه
ی کشزپناور و ی واکناور لاسد راز هاب هکتسا
رد نوچ ، دسرب واهب دناوتی من ص خشت کي
ام ار نيازا ی راثا ، هلب . تسيند و تردق هودحم
کاردا روهظ ماقم رد و زورب ماقم رد ميناوتی م
مينکب .

هذنشخب ی ليخ ی صخش کي هک دينک ضر ف
مرک و دوج تلاد ی اراد و : ديوگي م ، تسا
ار راک نيا ، واهنبي م اجکي رد هبتر مکي ، تسا
هذنشخب و ترگا [: ديوگيم دوخ شپي] ! دادن ماجنا
[ار ی راک نينچ] اجنيا ارچ سپ ی دود داوج و
!؟ ی دادن ماجنا

ی ارب هکتسا ی ياهه مانرب نيا لثم سفن ءيضة
دنراذگي م ی طاقت کي ؛ دننگي م تسردر توپيماک
تکرد ، دناوخي م ار اهنيا متسيسد نيا هک ی تقو هک
ی م فقوت دسري م هک هطقن آ هب دياي م ، دننگي م
مامت ، دنراذگي م اجنا رد ش يارب ی لاذ ی اج ، دننگ
سفن آ رب ی صخش رگا لاماد . دتسيای م هاگتسد
، دنبيی م مه ار ی لاذ هطقن آ ، دشاب هتشاد فارشا
، تساجک هطقن آ ، دهدي م ص يخشت مه ار ش لباقم
ن آ ناسنا رگا . مهلائما و تساجک ی لاذ طاقت ن آ
ی م شرتسگ طاقت ن آ هب ار لئاسم ، دنبيی م ار طاقت
همه هعفدکي ، دوشي م ی راکبار خ هعفدکي ، دهد
: دنيوگي م هک تساجنيا ! دزيري م مه هب زيچ

ی دوز نیا هب دناوتی من اسنا ی سکره هب تبسند»
؟ ارچ «دنگ مکد

*** تسوربا و لاذو طذو مشچن وچن اهج
تسو کیند شیوخ ی اچ هب ی زیچ ره هک
اهنا هب هک دنتسه ی دارفانا آییضه ،ام آییضه
دناه دروان اتسودنه زا ی لیف کی هک دندوب هتفگ
میورب بش بوخ :دنتفگ .مینک اشامت مکنیا ی ار ب
- دراد ی ونثم ار شیا یاضق- مینیب ار لیف نیا
موطرخ هب تسد دمای کی .دندیدی من ،دوب کی رات
لیف ی ای کی .تسا ی روطنیا لیف :تفگ ،دز لیف
ی کی .تسا ی روطنیا لیف :تفگ ،درک سمل ار
ی کی ،تسا ی روطنیا :تفگ ،تفرگ ار شجاع
،دنتسه وازجا همه اهنیا ؛...تفرگ ار شمد
!دنتسینهک وادوخ

تيفرظ ،معد بسد هب ایلوا راتفر

دارفا ی دوجو تیفیکو

،دارفاب ایلوا و ناگرزب هک ی راک اذهیلعءءانب
ی م صاخروطه بن اشنادر گاشد اب و مومع روطه ب
ن آقبط رب اهنیا زامادکره اب هک تسا نیا ،دنگ
مکنیا هن ؛دنگی م لمع ،دراد ادبم اب واک ی طبر
رتم کی ش دقنیا دنیب دنگ ماگد -لائم بابنم-
داتفه ش نزو ؛تسا داتفه و کی ش دقایتسا مینو
ماجنا ار راکنیا ایآ ؛تسا ولیک داتشه ای تسا ولیک
[ادخی لو] نیا !دهدی م ماجنا ار راکن آیدهدی م
لثم ؛دنگی م ذوفن ،لخاد نآ رد دوری م لووا زا
هدعم زا دهاوخی م و دنگی م ذوفن هک ی اهعشا
ی م و دنگی م ذوفن نیا روطچ ،دنگی ی رادربس کع
دروآی م دعب و دنیبی م ار همه ار هدعم ل خاد دور
نیا ،درادل اکشا شیاچنیا هک دهدی م امش ن اشند

نیا ، دراد ضررم شیاچ نیا ، دراد هحرُق شیاچ
 ناشن ار تآیصوصخ نآ مامت ، دراد پیلپ شیاچ
 می مذ ی زیچ مینکی ماگن ی تقو ام ی لو ، دهدی م
 یندب هچ ! هب : مینیبی م [ار رهاظ طقف ام] . مینیب
 چیه ، ی ترودک ، ی ضررم یاج چیه لاصا ، دراد
 ربخ ، تساربخ چلخادن آما ، تسین ادیپ ی زیچ
 حلسم مشچ هب زاین ، میراد ماگتسد هب زاین ، میرادن
 هلیسو نآ ، میراد هدننک روبع هلیسو هب زاین ، میراد
 رایتخا رد نآ . تسین ام رایتخا رد هدننک روبع
 دیآی م هک تسا وا . تسا ی لو رایتخا رد ؟ تسیک
 ضررم ، دنیبی م ار هدعم دوری م و دنکی م روبع
 ار اهنآ ، تسه هک ی فلتخم ی اهاج ، دنیبی م ار نآ
 قبط رب ار و راد دعب و دنیبی م ی کی ی کی ار همه
 هخسن نیا : دیوگی م و دنکی م زیوجت اهنآ کی کی
 یرگید هب ار هخسن نآ میناوتی م ام لااح . تسامش
 هدعم ی و راد هک ام . میناوتی مذ رگید ؟ مینک زیوجت
 ضیرم هک ی صخش کی هب رگا لااح میروخی م
 ی م ضیرم ش هدعم م یهدب هدعم ی و راد تسین
 دنهدی مذ و راد هک م لاسد هدعم هب ؛ دوش

صخش ره دش ضرع هکی روطن امه اذهل
 عفر و دوخ همتات تیلعف ماقم نآ هب ندیسر ی ار ب
 دیابن یرگید هب ، دزادرپ دوخ هب دیاب ، دوخ ص ئاقد
 دشاب هتشاد یراک

و عایلوا رضحم زان درب هرهب رب دیکات

ی شاد هب لغتشا زان زهرپ

دش ضرع لبقه سلج نآ رد دسری م رظن هب
 و مدوب داد ی اقا موحرم تمدخ مدوخ نم هک
 ی م و دندمآی م ناشیا دزن ی دایز و هدیدع دارفا
 دزن هک دوبن یا ناشراک طقف اهنیا زان ی ضعب . دنتفر

می س لاجم نیار دی سک هچ دننید و دنیاید ناشیا
 هب دوش و ش و خ ناشلدی نعدی! دوری می سک هچ و دیآ
 یاقآ ن دید یارب فجن زا اقا ن لاف بشما هکنیا
 ت حاران اهنیا ،دمآی مذ بش کیرگا و! دما آ داد
 ی فرحن اشیا هب ی سک!؟ هدمایند ه دش هچ هک دندشی
 یارب داد یاقآ زا!؟ دنتسشن وای پاپریز!؟ هدر
 ؛رگید دوش و وطنیا تیعقوم عقوم نآ!؟ دنتفگ وای
 نیا ،هدمایند نآ ،بوخی لیخ بوخ ،هدما سکن لاف
 نیا هک درکی مذ هاگنلاصا!؟ دش هچ نآ!؟ دش هچ
 نیا ،تسیندش دننام هکی یایمیک نیا ،راوگرز بدیس
 یارب ترخا و ایند هب ش اظطر ه هکی صخش
 زا ،دیآی م رد هچ ش ناهد زا ،دراد حجرت ناسنا
 یارب ش روضد زا ،دوشی م هدمهف هچ ش هاگن
 نیا چیه ؛دوشی م ادیی تاکرد و تاریخ هچ ناسنا
 هچ ،دیآی می سک هچ طقف ،دوبن رظن دروم بلاطم
 !رگید تساروط کینیا بوخ؟ دوری می سک
 راکم هزیچ چیه هب و دندمای م دندوباهی ضعب
 ،ن اشیا تمدخر دندمای م ؛زیچ چیه هب ،دنتشادن
 ،دیآی می سک هچ [هکنیا هب] .دنتفرگی م ار هرهب
 کی می سک هچ ،دنامی می سک هچ ،دوری می سک هچ
 می م هدر اجنآ رد ییاهفرح هچ ،دیآی م نایم رد
 هرهب تقون آ .دنتشادن راک اهنیا زیچ چیه هب ،دوش
 و دندما هک دندوبی دارفا اهنیا و دوش دایز اهنیا
 طقف ،دندنام اشامت رد هقیب ،دندنام هقیب ؛دندرب
 ش دوش رکف هب هکی ناسنا اذل! دندرکی م اشامت
 ،تسهش دوشی تخیدب و یگراچید رکف هب و تسار
 ل قن و فرح هب ،دندارنگب ار ش تقو دیابند اشامت هب
 ،ار نیا میوگب امش هب ن م .دندارنگب ار تقو دیابند
 باب ز ا اما ،درادن تفگ ،دینادی م ناتدوش م ه امش

دیاب ناسنا»¹ (بِنِیْمُوْمًا مُعَفَّنَتْ طِیْرًا کِذِّیًّا نِّیْفًا رِکِّدُوْا) ار ام دنوادخ- «در بید عفندی نموم کی ات دیوگب کی رگا -دهدب رارق نینموم قاصم و لومشم یسکه چه که میدنار دگنیا به ام ار نامتقوزا هقیقد امش به اجنیا رد نم؟ دوری میسکه چه و دیایم ام به ی باوژ چیه هقیقد کی نیا رب مهدی نم نیمضت! بچیه، دشدها و خذتیانء

هک تسایسکه ایند نیا رد تخدب و هراچیب جورخو دورو و تفر و دما زات بحص و دنیشنب و هراچیب نیا؛ دنکب اه فرحنیا و لقذ و فرحو رکف به طقف دراد درد هکیسکن آ. تساتخدب به دراد زاینه کیسکن آ؛ تساشدوخ نامرد نارگید لاماد! نیمه؛ تساشدوخ زاینه فر رکف ل احشوخ دنوشی م هفاضا ام لفحم نیا رب ایآ نم! ناجاقاً؛ میوشبت حارانء، دنوشنه فاضا؛ میوشب رد هکی دارفانیا مامت، مریمی م رگید زور ود می و دنناوخی م محتاف کی و دنیا می دنتسه اجنیا رد، تساهدیسرن زور نآ به تبون لاماد، دنور.... اجناً دنه او خب لاماد هکنیا هذ دنوری م ایند نیمه ما در همین سفری که بودیم یک بنده خدائی، مرد مؤمنی- خدا انشاءالله رحمتش کند- از دار دنیا رفته بود، مردی بود بسیار متمول. آنجا خیلی برای ما جالب بود، ما هم در تشییع او در صور شرکت کردیم. او در خارج و در آمریکا [زندگی میکرد که] سرطان گرفته بود و دیگر نتوانسته بودند کاری بکنند، این سه چهار ماه آخر او را آورده بودند در صور و در همان جا تا اینکه از

¹ 55، تاپیراذلا .

دنیا رفت. ما رفتیم برای تشییع او، خیلی عجیب، آن افرادی که با اینها رفت و آمد داشتند، آن افرادی که با اینها سر و کار داشتند، آن افرادی که منزل اینها می‌رفتند و آمدند و مشخص بود این دائی‌اش است، این برادرش است، این پدرش است و این کذا و کذا همه با ماشینهای آخرین سیستم آمدند و ایستادند فقط یک «متأسفیم» گفتند و رفتند؛ همین! «خیلی متأسفیم»، «خدا حافظ شما». من فقط یک‌جا را گیر آورده بودم به این ملت تماشا می‌کردم، سیر می‌کردم در این مردم. اینهایی که آن موقع که این آقا بیا برو داشت، این آقا خرجها داشت، این آقا چه وضعی داشت، خیلی اموال داشت، دوتا خیابان بزرگ صور تمام املاکش برای این بود. یکی از دوستان گفت: آقا! بیا... گفتم: نه! من می‌خواهم یک گوشه بنشینم، فقط در این مردم سیر کنم. شخص پیاده می‌شد، شیک ترین کراوات را به خودش زده، با بهترین وضع و با بهترین کت و شلوار که اصلاً از دویست متری برق می‌زند از سر تا پای او، با چه وضعی و خودش و نوکرش و با چه هیأتی بیایند و... آنجا هم که این‌طوری روی زمین نمی‌نشینند؛ همه مبل و صندلی و فاتحه‌هایشان که این‌طوری است دیگر؛ فقط همین، بیایند و اصلاً به خود مجال اینکه یک نیم ساعت هم بنشینند نمی‌دهند. ده دقیقه الی یک ربع می‌آمدند آنجا می‌نشستند و یک سیگار آتش می‌زدند و بعد می‌آمدند به آن بازماندگان یک «متأسفیم» می‌گفتند و می‌رفتند. این شده بود برنامه آمدن و نگاه کردن و مراسم ترحیم! یک چند نفری هم آمدند و سر جنازه را

گرفتند، بردند خاک کردند. حالا قضیه همین است، کم و زیاد دارد ولی واقعیت آن همین است. موحرم زان اشباتکرد اقا موحرم ی ترابع کی بیجء ترابع رایسب هک دنکی م ل قذ تّجد ی اقا یارب، نیا زامهاوخی م نم هجیتد کی و تسا هک دنراد باتک نآ رد ناشیا. مریگب ناشیا دوخ ایند زامهاوخی م تّجد ی اقا موحرم هک ی تقو نآ اب هک ی رهّم، دنروایید ار شرهّم نآ: ت فگ دورب و ابرقا همه ی ولج دعب و دنروایید درکی م رهّم و دنکشی م ار رهّم نآ دندوب و رود هک ناکیدزد: دیوگی م

ملوگ ارم دنتساوخ اهی لیخ، رود دیزادنیب، دمنزب لوگ ارم دنتساوخ ایند نیا رد، دمنزب ن لافو ابرقا نیا زای نعید. مدروخند لوگن ماما رییغت ارم هار دنتساوخ اهی لیخ، اهفرد نیا و لوگ لاصا نم دندب رییغت ارم ریسم، دندب و هار نآ زامهاوخی م تسناوتد ی سک و مدروخند. دنک ضوع مراد هک ی ریسم

نیا. دنکشی م ار شدوخ رهّم نآ دنزی م ی لو فرح کی، فرح نیا، تسا ی گرزب درم رایسب: هک دنیوگب ار نیا دنهاوخی م ناشیا. تسیند ی داء تسیند طوبرم نم هب، دراد ی فیلکت کی سکره دنهاوخی م زور هچ هب نم هثرو نم زا دعب هک نآ دیاب، مراد ی باسد کی و فیلکت کی نم؛ دانفا م. هذب سپ مورب ار مباسد

باتک و باسد؛ دوب روطنیا م ردپ موحرم نم ی نعید؟ هچ ی نعید؛ تشانگد ی قاب شدوخ یارب نیا نامز نیا ات نامز نیا زا، مدمآ تدم نیا رد هب، مدرب ار هّصد نیا، متشاد ایند زا هک ی اهّصد منادنزرف هب هب؛ مرادنی راک م ره رگید زیچ چیه

هَبْ هَبْ هَبْ ، مراد راک میا قفر هَبْ هَبْ هَبْ ، مراد راک
 راک زیچ چیه هَبْ ، مراد راک دوزن ادنواشیوخ
 نایب همه ی ارب هفیظو دودرد ار بلاطم ، مراد
 و ی نیب . ت سا روطنیا هلسم اعقاو ی نعید ؛ مدرک
 نیا فلاخت سا ن کم ی صخش کی لااح - الله نیب
 هکی رادقم ن آ ن اشیا ، الله نیب و ی نیب - دشابش یارب
 ، ایند نیا رد ت کرد ، فده هَبْ ن دیسر ی ارب
 ، ادخ اب طابتر ا رد ، ن اسنا لمع ، ایلامک ت کرد
 ، ی جراخ ، ی تقافر ، ی لخاد ، ی صخش لئاسم
 . دنتفگ دشاب دیاب هک هچنآ ، ی تلاماعم و ی ترشاعم

دندومر ف ر اب دنچ ن اشیا دوز:

ام ، ت سا ن اسنا کی ت کرد ی ارب هک ار هچنآ
 ار ن امهفیظو و میدرک ن ایب ت دم نیال و ط رد
 دهاوخ ش یپ هچنم زا دعب لااح ؛ میداد ماجنا
 ی طابتر ا چیه ، ت سین طوبرم نم هب رگید ، دمآ
 ره ، درادن ی طبر نم هب لاصا ، درادن نم هب
 هفیظو ش دوزی سک ره ، دنادی م ش دوزی سک
 لقع امش هب ادخ ، دهدی م صیخشت ار ش
 هک هچب ، دیزادنیب راک هب ار ن اتلقع ، هداد
 ! دیتسین

دیزادنیب راک هب ار ن اتلقع !؟ کی کاتی گچبر خآ
 ، هداد تایاور امش هب ادخ ، هداد ن آرق امش هب ادخ
 نیا سپ ، هداد همنآ زا تایاور ، هداد همنآ هرید
 تایاور نیا !؟ دنتفگ راوید و رد ی ارب ار تایاور
 زا بتک نیا رد هکی فراعم نیا !؟ تسیک ی ارب
 ی ارب ار فراعم نیا ، هدیسر ام تسد هب ن اگرزب
 ت سا ی یامش و نم ی ارب اهنیآ ؟ دنتشون ی سک هچ
 ی یامهار اب و ن شور لقع اب و زاب مشچ اب هک
 بلاطم ت حص هب نیقی هکی در فزا ن اسنا هکی یاه
 دندمآ نیا ی ارب ؛ ددنیب راک هب ار اهنا دیاب دراد وا

ار نامه‌فیظو ام» :دندومرف اهراب ناشیا .دنتفگ
 دنلب لامه‌کنیا اما ؛بوخی لیخ «.میداد ماجنا
 ،تساریزو اقا نیا ؛دندکن بیعت فیلکت دنیااید دنوش
 نیا ،تسا بئان مئادی مذاقا نآ ،تسالیکو اقا نآ
 ؛... نآ دزن ،دیور بروطنیا اقا نیا دزن ،دینکبراک
 .تسا یزاب همه‌اهنیا

ی‌داه و ی‌عاد ماسلا هیلع نیسد ماما دیحوت هب‌اه ناسنا

تسا هدیسر دیحوت ماقم هب‌هک ی‌صخش کی
 دناوتی منی راک راگدرو رپ تیشم ءارجا زار یغ
 زور رد ماسلا هیلع ادهشلا دیسد .دهدب ماجنا
 هئسم ،دوب هجاوم نآ اب‌هک ی‌اهئسم اهنت اروشاء
 هکی تقو ترضدن آتیل‌ها .دوبت داهش زادعب
 ارچ :دنتفگی من ،دندرکی م تبحص ترضد اب
 می ؟دنشکی م ار امش ارچ ؟دیوشی م دیهش ن‌لا
 می ل‌اوسد ار نیا ؟مینک هچام ،ن‌تشک زادعب :دنتفگ
 مدرم تشم نیا دندرکی م هاگذاهنآ بوخ .دندرک
 ،دندرادنید هک می مدرم نیا ؛رگید دندی می م ار
 نیسد ماما .دندرادن‌اجو هک ،دندرادن‌امیا هک
 اهنیا اب‌هک تاقوا زا ی‌ضعب رد ماسلا هیلع
 ،دزی من فرحن‌امیا زالا صا ،درکی م تبحص
 ی‌با ل‌اء تعیش ای :تفگی م .درادن‌امیا هکنیا
 ن‌وفاخت لا متک و نید مکن ن‌گی م‌ن !ن‌ایفس
 نید هک مریگ»¹ !م‌کایند ی‌ف‌اراحاً اونوکف ،داعماً
 ،دیسرتند ،دیسرتی من داعم زا و دیرادن‌هک ،دیرادن
 راختفان‌ا هب‌ردقنیا هک تیورء سد نیا رخا
 اجکن‌اتنادجو ،هتفر اجک اهنیا و تیرد و دینکی م
 هدنز زونه نم «؟تسا هتفر اجکن‌اتتیرد ،هتفر

¹ 86 ص ،ن‌بسحا تا عمل .

نیا بوخ. دینکی م هلمد مایخه بدیر اد امش، متسه
 ؛دیشکب ار م دییاید امش؟ دندرکی هانگه چ اههچ
 م هتر دقرگا، منکی م عافد مشاب هتشاد تر دقرگا
 دنا دندنید. نیمزیور متفای م بوخ مشاب هتشاد
 یلو. دنکب تبص نید اب اهنا اب تر ضد لاماد
 کیزا؟ دیوگی م هچ اهنا بدل لاد نیا رد تر ضد
 راگدرو رپر بءاگتا و ربصه بر ما ار اهنا هیحاند
 اد هشا دئیس ن م هب، دشاب ادخه ب طقف ن اتدیم؛ دنکی م
 دیوگی م ار نیا نیسد ماما، دیشاب هتشاد دیم م
 ماما ن م دیوگی م! اتسا نیا نیسد ماما بتکم
 ن م، دیشاب هتشاد دیم ن م هب، م ماما ن م و نیسد
 یور متفای م مراد ن لآ دینیب، متفای م زور کی
 رسر مشنیمه و نیمزیور متفای م ن لآ، نیمز
 منزب رانک ار وا مکنیا تر دقن م و دربی م ار ن م
 نوخ ردقنیا، دینزی م ن م هب ریت ردقنیا، مراد
 ار متسد مکنیا تر دقن م هک دوری م ن م ندبزا
 هب؛ متسه نیسد ماما ن م نیا. مراد م هذب تکر
 نیمزیور هک دینکءاکتا ی کی هب، دینکءاکتا ن م
 ی مذر مشر گید هک دینکءاکتا ی کی هب، دتفای مذ
 ن م هک دینکءاکتا ی کی هب، دربی ار وا رسد دناوت
 ندیسر ام فده و میتسه والابند هب، ن م لاثما و
 بتسوا هب.

مدر م مکنیا یار بتفر ن ایندزا هک نیسد ماما
 .دینکب هیرگ و دینزب هنیس وایار ب دنیاید هّءء کی
 هیرگ و دنیاید هّءء کی هک دینک ضر ف رگا لاماد
 هّصغ دیاب نیسد ماما نیا، دینزب هنیس و دینک
 و تمحز و چنر همه نیا دادید و دادی ا: دروخب
 لاماد!؟ تفرءانف داب هبش همه میدر کام هکی راک
 ،دورنی سک نیسد ماما مرحد هب هک دینک ضر ف

تفگ، دنکذی سک ار تر ضد ترایز

ش ایربک ن ماد رب *** رفاک دنوشد ملاء هلمج رگ

درگ دنیشند

ملاء مامت هک تسا ی ماقم کیرد تر ضد نآ

و دنیاید، سنا، نج، هکئلام، رخلاا ی لائل و لآ انم

تر ضد یوم کی ادخ هکنیا رب دشاب رارق رگا

هب ار وا تکر ب، ار تر ضد یوم کی طقف، ار

؛ دنتسه ی تشهب همه، دنک میسقت رخا و ل و ا مامت

! ن اشیا یوم کی طقف؛ تسا یروطنیا

یروذ نسد خیش ی اقا موحرم ی تقو کی

درم، دوب نامردپ موحرم ن اتسود زا ی نادمه

قیر غار مات او ما همه الله عاشن ادخ- دوب ی بوخ

ی رعش کی اقا موحرم ی ارب تشاد- دنک تمحر

بهک دناوخم

ر بگ رب هیاس، و تر بنق، رشد هبرگ! ی اید

تمحر ربا هک دراد ی اج *** دزادنا رشحم

دزادنا رشحملها رب هیاس، ر بگ

دندومرف اقا

الله و» : دندومرف؛ تسا ق قد اقا تسا ق قد نیع

ن یدتم و دقتعم مدوخ مه نم؛ ن یدأ هب انا و ق قد اذه

» . متسه

دیاب رخا و ل و ا؛ تسا نیمه اد هشا دئیس نیا

وا هاگرد نیا رد هکنیا ات دنزب دوخ رسد رب دیاید

لاصا دما هچ ی ارب نیسد ماما لاماد. دهد بن اشهار

ار مدرم هکنیا ی ارب؟ هچ ی ارب؟ درک ار رماک نیا

نیا هک ی اد هشا دئیس نیا. دنک توعد دیحوت هب

ی ارب اد هشا دئیس شزرا، دراد شزرا ن لآ همه

هب مدرم دعب و دوشب دیهش دیاید هک تسین نیا

اد هشا دئیس شزرا؛ دنیاید ش ترایز هب و شنیدید

و دوزخ ابرقاً و دوزخ مامت هک تسانیا یارب
دیحوتی ادفار شدوزخ یرارذ و دوزخ باحصا
،دوبنیا زار یغرگا و شاهیضقتسانیا ؛درک
توعد دوزخ هک یسک . میتفری منزش ترایز هبام
وا هک یسک ؛میوری منشا ترایز هبام ،دنک
!تفرش ترایز هب دیا ،دنک توعد

نیا یارب ادهشلا دتیس روصت قوفام شزرا
فرطکیزا اذلا .تسا هدرک توعد واه هک تسام
می ربص هب توعد ار شدوزخ تیلها و دیایم
لّمحت هب توعد ،دنکی می رابدر هب توعد ،دنک
،دیوشب چراخل ادتعا هدا جزا ادابم ،دنکی
می دیایم فرطکیزا ار اهتخیصنیا ؛... ادابم
هچنم هب !داب اداب :دیوگی فرطکیزا ،دنک
می هچره .درادی طبر هچنم هب ،تسا طوبرم
نم ،دراد راکهچنم هب ،دوشبنم زادعد دهاوخ
می ادخ .نم یارب نیا ؛مریمبو متفیید اجنیا رد دیا
هب ،دروایید هچنم یابرقاً و یرارذ رسد هب دهاوخ
دهاوخی هچره .دروایید ؛تسا طوبرم هچنم
دنهاوخی م ار ناشیور ؛دننکب ،دننکریسا ؛دروایید
؛دننیب ،دننیب دنهاوخی م ار ناشیوم ؛دننیب ،دننیب
نم هب ؛دنرب ،دنرب دنهاوخی م ه یزینک هب یّتح
رگم !؟متسه آهنیا میقنم رگم .درادی طبر هچ
ماقم دنیوگی م ار نیا و ؟متسه آهنیا ربل کوم نم
.عجم

هیلع ماما هب ،عجم ماقم ندوب ص تخم

ملاسلا

ماما هب ص صاختا هک تسامی ماقم ،عجم ماقم
ی نعید .ش دوزخی لاعا هبتر نآ رد دراد ماسلا هیلع
نآ هب و دیتفاکشی م ار نیسد ماما لد امش رگا

ام هاگچیه هک- دیدیسی م شرس و تقیقد
و دنک تیاند ش دوخ هکنیا رگم دیسر میهاوخذ
ش نطاب هکی تقو رگا- دنیا منب ام هدی اهرذ کی
دیتفایی م اجنآ رد ار هئسم ود ، دیدرکی م هاگزار
ملاء رد م هاب فالخم هئسم ود ، هئسم ود نیا هک
،لوا باطم ؛تسان طاب ملاء رد مهنیعو رهاظ
تیرتو داشرا وی هذو رما و تحیصنو هیصوت
!دوشب ماجنا دیاب نیا ، رهاظ ماقم رد تیاده و
و هیضقه مامت دیآی م شپ ضر م کی اقا ام یارب
!میزابی م ار هیفاق

ارهاظ- دوب هدشن اطرس هبلاتبمی صخش کی
یارب میدوب هتفر ام -دوب هدش نوخ ناطرس
.دورب ایند زا دوب هدنام مام دنچ م هزونه ،ش ندید
اقا ،یراد ناطرس وت دندوب هتفگ نیا هبلکنیمه
هچ اباب :میتفگ !دادن ار ام ملام باوج لاصا
ارچ ،یاهدنر هک مام دنچ :متفگ !لاماد تساتربخ
هاگذ تشاد لام هذ لاصا ؟یهدی مذ ملام باوج
تشاد لام هذ ،دنرب فرح تشاد لام هذ ،دنک
،دیمانادخ زا ،دیماناد ایند زا ،دهدب ملام باوج
ی درم بوخ !اباب...زیچ همه زا ،دیمانادرمغیپ زا
یس ،تسیب .تسین یزیچ هکنیا لاماد ،ی درم هک
ههبج و تدهشد هبل ار مدرم همه ربنمی لابل لاس
لاماد ،ی درکی م قیوشتن دش هتشک و ندرم و اه
ی مذ ار مدآ ملام باوج ،هدمآ تدوخ رس هبل هک
!؟تسیبچ نیا .یهدبی هاوخ

هیفاق .تسان امیا فعضر طاخه بش اهمه آهنیا
لاصا رگید ،دندهی م بآ هبل ار دنب ،دنزابی م ار
یاج !اباب .دوری م نیب زا همه رگید ،ناوت مامت
هذ ،رتهدب طیحم ؛دندهب وت هبل دنه اوخی م یرتهدب

مدرم ی نیشند ی و ر ب ردقن یا هن ، ی دادید هن ، ی داد
هک ی یاج کی ی وری م -! لاثم- ی نک داشرا ار
ی مذ ؛ دسرتی م . دراد ی هت هن ، دراد ی رس هن لاصا
ار ش دوخ ت یعقوم دناوتی مذ ؛ دنک ل محت دناوت
! دباید

هلصود لاصا دوشی م ضیرم ام هچب کی
ی ارب هیضق کی . میرادن ار ی سک ا ب ن دز فرح
ار ی سک دهاوخی مذ رگید لاصا ، دوشب ادیب ی سک
. دنیب

اقا دنیب ؛ ادهشلا دیس ن یا هب دینک هاگن امش اما
ماما کی هکنیا زا ریغ ! تسا ی دوجوم هچن یا
بتارم رد و دراد ار تردقن یا م لاسلا هیلع
مامت ، تسه اذک و اذک هعدی اراد هک ی یلو ، ی دعب
؛ رگید دنیبی م مه ترضد ، دیای م هک ی بناصم ن یا
زورن ایرج دوب م کرگم . دنیبی م ار تراسا هیضق
هب ترخا و ایند ، ربکا ی لع ترضد !؟ ار و شاء
ن آ ، ربکا ی لع ترضد ن آ . دزرای مذ ش یوم کی
! ش ناراین آ ، ش باحصا ن آ ، ل ضفلا ابا ش ردارب

داتفا هک ی تقو هک دوب ی سک رهاظم ن ب بیب
فعض راثا ام : دنتفگی م اهر اگن ع یاقو دش دیهش و
ن یا . دوب ی تیصخش نینچ کی . میدید نیسد رد ار
هک غورد نیسد ماما بوخ ، ل ضفلا ابا ترضد
تلق و ی رهظ رسکنا اللهو : دیوگی م ؛ دیوگی مذ
ی یا هراشف همه آهنیا . دیوگی مذ هک دوخید بی تلید
ملاء هب ش قلعت هطساو هب سفن ن یا رب هک تسا
روطن یا ی هاوخن ی هاوخن و دوشی م دراو ترثک
هاگن امش ل احد نیع رد اما . دشاب ماما ولو تسه
ی م رسن آ هب و ن یا هب ، دیای م ، دوری م ، دینکی م
کی ش رهاوخن اب ، دنکی م تحیصن ار ن آ ، دنز

فرح روط کید شرتخد اب، دنزی م فرح روط
 ،دنکی م تبحص روط کید کچوک ن آ اب، دنزی م
 بتارم قبط ربار مادکره؛ روط کید گرزب اب
 هداتفا ی قافتا ی ایضاً لاصا هک راگنا؛ ن اش دوخ
 نیا .س ب و تسا ی داء هئسم کید هک راگنا؛ تسا
 .ترثک مایم میوگی م ار نیا؟ تسا ی تردق هچ
 ی تقو، فرط ن آزا؛ تیفیک نیا به اهنیا مامترد
 ،ضحم میلست مینیبی م، مینکی م هاگن ن طاب به
 دیع، و تن ازینک همه اهنیا! ایادخ؛ راگنا هن راگنا
 ؛ ن اش ربید، یربید ی هاوخی م تراسا، دنتسه و ت
 ماجنا ار ماه فیظو اجنیا ات دمآ نم؛ ن اش ربید، یربید
 ،یدرک قفوم ارم هک ار و ترکش؛ متفر و مداد
 ار ماه دنور پ متسناوت، دشنم لادل ماشد و ت تیاند
 ی م؛ تسا نیا نیسد ماما ملاک .مناسرب رخآ به
 رخآ به ار نم هدنور پ هک ار و ت ایادخ رکش: دیوگ
 رد؛ یربی م یراد ی درک دیفسد و ر م و ی دناسر
 ش باطن نیا .دمآ راب دیفسد و ر نم نا حتما نیا
 ی م [رتهد] تدوخ اهنیا [دروم رد] اما؛ تسا
 !ی ناد

نیرت فیرظ روهظ هئصنم، اروشاء

ی دیحوت تایلجت

زور رد ار ی دیحوت تایلجت نیرت فیرظ ام اذل
 ار ی دیحوت تایلجت نیرت قید، مینیبی م اروشاء
 ی سک رگاً اعقاو . مینیبی م اروشاء زور رد میراد
 هاگن اروشاء زور ات نیسد ماما ل او حا به دیاید
 دعبو هکم دمآ، داتفا هار هئیدم زا هکی ل و ازا، دنک
 ،دنزی م فرح روط کید ی سکره اب، دمآ هکم زا
 تانایر ج مامت؛ دنکی م درو خرب کید ی سکره اب
 شید و مک مه اهی ضعب به و دینیبی م ار همه، ار

لأحد نيع رد اما ، داتفا دهاوخذ قافتا هچ ديوگي م
رد هکي لئاسم و نيناوقتياعر و رهاظ ريسم زا
نيرتمک کي ، تسا رگيدکي ر بترتم ايند نيا
.دنکي مذي هاتوکي اهرذ

تسرد قدنخار مرحد رود اروشاع زور رد
هکوت ! نيسد ماما . ديايد دناوتد رکشل هک دنکي م
ياربامشن دنک قدنخ نيا ، دنشکي م دنراد ي ناديم
ديابن ام ي نعي ؛ دوشب ماجنا دياب نيا ، هذ ! ؟ تسيج
هب . مينک اديب اروشاع ناي رجزا ي فعض هطقن چيه
ي م همه هب م اروشاع بشرد ، تسا هتفگ همه
.دوشي م هتشک ادرف دنام ن م اب ي سک ره : ديوگ
ترضد هب ؛ ديوگي م م هار تايصوخذ ي تح
م هوت : ديوگي م - ش اهداز ردارب - دسري م هک مساق
زا دعب» **مِيطَعٍ ءِلاِبِ يَأْتِبُ نَأْ دَعْبِ يَوْشِي مِ هَتَشْكَ**
نوچ «. يوشب راچد ي تببصم کي هب هکنيا
تداهش هب ي عيجف عضو کي هب مساق ترضد
، روطنيا وت ، روطنيا وت ؛ ديوگي م ار همه . ديسر
ي م راکهچار وت ، دنکي م عطقار تسد ار وت
لأحد نيع رد ي لو ، ... ار هنحص مامتراگنا ، دنک
ساسحاً ادبا و دشابوحن نيرتهب هبراک هکنيا يارب
ترتک ماقم و تدحو ماقم نيد ي فلاخت و زايتما
ود ره رد ي روط ، دوشن اديب ي سکچيه يارب
ضارتعا و ا هب ي دوهد هذ هک دنکي م تکر دريسم
سکچيه ، دنک ضارتعا دناوتب ي نارصن هذ و دنک
ار نيا . دنک ضارتعا دناوتي مذنسکچيه ! دناوتي مذن
يارب نيا . ترتک و تدحو نيد عمج دنيوگي م
ي م توعد ديوته هک تسا نيا يارب ؟ تسيج
.دنک

يارب زيچ چيه ي لو تفر ايند زاقاً موحر م

- ل او ما دو صقم هذ .ت شاذگن ش دوخ ن اگدنامز اب
،ت شاذگن ت یعقوم -ت سا هت شاذن ی زیچ هک ن اشیا
؛ت شاذگن باتک و باسد ،ت شاذگن هیصوت

ام ،دنادی م ش دوخ ی سک ره ،دینادی م ن اتدوخ
فیلکت ،میدرکن ایب اجنیا اتار نام فیظو میدما
ره ،میتفر ام ،میدرکن ایب اجنیا ات میدما ار
ی هار هچ و دوربار ی ریس هچ دنادی م ی سک
دورنار

دنیوگی م ار نیا ؛دیحوت دنیوگی م ار نیا
لَّالِقُ ﴿۱﴾ هک دیوگب دیای مذ .ت سا دحوم هک ی صخش
نیا ^۱ ﴿۱﴾ بَرُقْلًا فِي فَوَّهٍ دَوْمًا لَّا اِرْجَا هِيَاءَ مُكَلَّسًا
نآ ؟ت سیک ی ارب نیا ،دنرب دیای مذ هک ار فرح
رگید دناهّمئا هک ت سا ی برقلاوّد و ربمغیپ ی ارب
،دینک هچ ن م اب دیهاوخی م امش هک دیوگب دیای مذ
دیای مذ هک ار اهفرح نیا .دینک هچ ن م زا دعب
دنرب

نیا و میوگب ن اتتمدخ ن م ار ی اهلسم کی
دوبنرگید ی سک ،مدوب ش دهاشد ن م طقف ار هلسم
دندوب ن اتسرامیب رد ن اشتافو بش رد اقا موحرم
حبص ات ی بلق ت لاسک و باهتلا هطساو هب و
و هشتم هب مدیسر هک ی تقو ن م .دندوب هدیباوخذ
ن اذا هب ت عاسد کی ابیرقت ،ن اتسرامیب رد متفر
ی م و دندوب ن اتسود زا ی لیخ اجنآ و دوب حبص
ی م ،ت فگی م حبص ات بش لاصا ن اشیا :هک دنتفگ
حبص زامن زا دعب ؛درکی م ی خوشد هم ه اب دیدنخ
تلاد ابیرقت ن اشیا ی ارب دنکی م لقن هک ی روطن آ
روتینام هحفص ی لک روطه و دش ادیب ی اهفقو
هقیقد دنچ زا دعب و دوب هدش فاصد فاصد لاصا

¹23، یروشلا .

،نایرج ن آ زا دعب ،داتفا راک هب بلاق نیا هر ابود
 صخشم لاصا ی نعید ؛ دندر کذت بحصر رگید ناشیا
 و تسا مامت هب یضقه رگید : دنتفگ هصلاخ هک دود
 ت عاسد هس نیا رد دیشک لوط ت عاسد هس دود
 زا اتهس ود ،ناتسود زا اتود و مدوب نم طقف
 یسک و دندوب کشزپ اهینیا بوخ هک ی ناتسود
 طقف .دوبذ یسک باقر زا و ابرقا زا .دوبذ رگید
 هشت هک دود نیا تدم نیا رد ناشفرد اهنت ناشیا
 کی نم ! هدی بآ نم هب : دنتفگی م و دشیم ناشد
 ؛ ناشیا ناهد یوت میتخیری م قشاق اب بآ یرادقم
 روطچ تلاد دنتفگی مذ نم هب ناشیا ی تد ! نیمه
 کی طقف و ادبا ؛ ی روطچ ،ی دما آجک زا ،تسا
 ار بلطم نیا نم ؛ دندوب ل و غشم ناشیا ار یرکذ
 اب- ناشیا هک دش بجوم ی اهلسم هچ .ما هتفگ م ه
 عطق هکی روطن امه ،مراد عطق نم هکنیا دوجو
 ،تسا نشور ام ی ولج رد غارچ نیا ن لآ مراد
 علاطا ناشدوخ ن تفر هب تبسن ناشیا مراد عطق
 زا دعب هب عجار ی بلطم و هب یضقه چیه -تشاد
 ؟تسا هدوب هچ اهلسم نیا .دنیوگذ نم هب ناشدوخ
 !دینکب ار راک نیا نم زا دعب ! اقا -

درادن یراک

نم زا دعب ! دینکب ار راک ن آ نم زا دعب ! اقا -
 ...نم زا دعب ! دیهدب ماجنا ار لمع نیا
 نامه مراد عطق نم میوگی م . دنتفگی م اهی لیخ
 ،میولج رد ار غارچ نیا منیبی م مراد هکی روط
 کی و رگید دنتشاد علاطا ناشیا مراد عطق
 عطق نم هک میوگی مذ دوخید نم هک دود ی لناسم
 نیا زا ریغ نیا ؟تسا هدوب هچ هب یضقه نیا ! مراد
 ی زیچ مرادن هفیظو نم : دیوگی م ناشیا هک تسا

زا، منزب فرح اجنیا ات متشاد هفیظو نم، میوگب
 ناتدوخ، دینادی م ناتدوخ؛ منادی مدنم دعب هب نیا
 رمع کی ام!؟ دینکب دیهاوخی م راکه چ دینادی م
 امش ی ارب رمع کی؛ میدرک نایب امش ی ارب
 دیابن اجره هب هزارو کروک اقا؛ میدرک تبحص
 زا، میتفگ ناگرزب زا، میتفگ نامدوخ؛ تفر
 نامریسم، میدرک نایب لاد حرش، میتفگ ناتسود
 ردقچ بوخ؛ زیچ همه، نییپ، لاپ، میتفگ ار
 مینک تبحص ردقچ رگید؛ اقا میوگب

تیاصو ندرک بوتکم زا ادخلوسر ارچ ؟دومرف عانتما

نیا: هک متفگی می هاگ مدوخ ابی تقو کی نم
 ی نیتیا، ت اودب ی نیتیا: هک دومرف تافو مع قوم ربمغیپ
 ادبأ ی دعب اولضت لا انیش مکأ بتکأ، م لقب؛ قریب به
 همین مضامین. «یک دوات و قلمی بیاورید، من
 یک چیزی بنویسم که شما گمراه نشوید.» پیغمبر
 یک ماه قبلش که امیر المؤمنین را منصوب کرد.
 پیغمبر احساس کرد که نه، این نصبی که کردند
 زیر آتش را زدند. گفت: حالا که دارم می میرم
 این دم آخر بگویند که یک دستخط بر وصایت
 امیر المؤمنین نوشت و از دنیا رفت. عمر اینجا
 مخالفت کرد. من با خودم یک وقت فکر می کردم:
 چه اشکال داشت حضرت می نوشت؟ حالا که
 آوردند دیگر، یک عده هم شاهد هستند. حالا چه
 اشکال داشت برمی داشت می نوشت؟ عمل
 نمی کردند، نکنند. بعد من برایم این پیدا شد -حالا
 نمی دانم صحیح است یا نیست- که پیغمبر

¹ و ت اودب ی نوتیا: 62 ص، مود تمسقة، 2 ج، نودلخن با خیرات .
 «دعب اولضت لا اباتک مکأ بتکأ س اطرق»

می‌گوید: من آنچه را که باید بیان کنم، کردم. حالا که قضیه به اینجا رسید دیگر به من ربطی ندارد. من آن مقداری را که برای شما امت هست [گفتم]. دیگر بالاتر از این که بیایم دست علی را در غدیر خُم جلوی همه نگاه دارم، این کار را کردم. سال‌ها به تأخیر انداختم تا اینکه آیه تهدید برای من آمد دیدته‌ها¹ ﴿تَتَلَّسِرِ تَغْلِبِ أَمْفَلَعَفْتُمْ نِإِو﴾! نملوسری ای نکتاشاممی‌هاوخب رگا» دما هب، درادی ددکی رخا، نکی ارادمی‌هاوخب رگامی و ته هب «!نکب، نکبار راک نیا میوگمی و تابتاشامم! نکبوصنم تفلاخ هباری لع میوگی. هب ماجنا ار راک نیا دیاب؟ کی کابی ارادم؟ کی «.ی درکن راک چیه لاصا» ﴿تَتَلَّسِرِ تَغْلِبِ أَمْفَل﴾ درک ار راک نیا هک لاصا، درک ار راک نیا ربمغیپ هرخلأاب بوخ؟ ولج دور برگید ربمغیپ اجکات رخا ربمغیپ هکی راک نیرخا. میراد مه می گرم کی رد، تفگ نینمؤمارما زا اهگنج رد دما، درک رد، تفگی لع زا ربیخ رد، تفگی لع زا قدنخ. تفگ فاتخم دراوم رد، تفگی لع زا دحا گنج رب مدیسرتی من رگا: دومرف مدرم نیا هب تی تد ماجنا حیسم هب تبسنی راصنه کاریری راکن آامش -حیسم هب تبسن دنک تیوبری وعدی نعیه- دنداد اجره زا هک مدزی مامش هب نیا هب عجار ار می فرح کربتی ناونع هب ار شیاپ کاخ درکی م روبع کربتی یارب، دیدیشکی م ناتمشیچ هب دیتشادی مررب نیرخا، دز ار همه ار اه فرح نیا. دیتشادی مررب، تیاصو و تیلانو نامه هب دما درک هک می راک

671، قدئاملا .

رگیدی نعی؟ دنکر اکه چر گید. درک ب و صنم ار وا
 ؟ دهدب ماجنا دیاید تر ضدی راکه چ، نیا زار تلاب
 هک مه ن تفر مع قوم: دیوگی م، دیای من شد دما زاب
 مورب و مرانگبی قاب مدوخ زار ار دنس نیر خآ ه دش
 ار طاسب نیا دندما هک ت سا تیا صو دنس هک
 کینیا هک دیمه فدش ر وطنیا هک ل ا ا د. دندر و آرد
 ، دوشب ماجنا دیاب ن ایرج نیا هک ت سا ی ن ایرج
 هار دیابی سکره مدرم، دنوشب ن احتما دیاب مدرم
 ن درکنه اضا اب، ربمغیپی نعی. دورب ار ش دوخ
 دیحوت دنس، ن تشوند و نینمؤلاریما تیا صو
 ی راک رگید نم: ت فگ، درک اضا ار ش دوخ
 ی مذ، مداد ماجنا، دو بن م ه فیظو هک ار ه چنآ. مراند
 ، امش ظفاحادخ، دینکنه ن اتدوخ، دینک لوبق دیهاوخ
 میدرک ب ص تیا صو هار ی لع میدما ام. میتفر ام
 رگید هکنیا هذ اما، میدرک مامت ه م هر ب ار ت جد و
 رگید ار ی لع، میریگب ار هیضق تشپ مه ن امدوخ
 نم. منکی من لیمحت نم، مینک لیمحت امش رب
 مدآ رگا. منکی من لیمحت امش رب ار ی لع تیا صو
 ظفاحادخ، دیر یذیند دیتسیند مدآ رگا و دیر یذیند، دیشاب
 !تسیچ هک دش مولعم مه دعب و میتفر ام، امش

ی م نینمؤلاریما دوخ هک ت سا جنیا بللاج
 ی تقو، مدرم نیا، لاسد چنپ و تسیب زار دعب: دیوگ
 ار نامثع و دندید ار رمع و دندید ار رکبوبا هک
 ی یاه هفت هچ اهنیا هل لدمحلا هک دندید دعب و دندید
 هک ی ربیعت! نم غارس دندما، دندما رد بآ زار
 ،¹... ی لع ن ولانثی: ت سا نیا دروآی م تر ضد

¹ فرُعک س آنلا و «: 3هبطخ، ه غلابا جهن .

دقل یّ تدبناجلک نم یّ لع ن ولانثی یّ لا عُبْضًا

هَبْ اِر مِدرمَّ اَدَج ، دَنفَسوگَّ اَعقَاو ، دَنفَسوگَّ هَلگَ دَننَام
 رُوَد دَندَمَا دَنفَسوگَّ هَلگَ لَثَم ، دِرکَ رِیْبَعَت دَنفَسوگَّ
 اِر چَسِپْ ؛ یِ اَع رُوَد مِیدَمَا هِکُنِیَا رَطَاخَهَبْ ؟ اِر چَ . نَم
 شَلد هَبْ نَوخ اِر چَ سِپْ ؟ دِیدِر وَا رَد اِر شِر دِپْ
 یِ مَاهِر رِگَم یِ اَع رُوَد دِیدَمَا هِکَم هِ لَامَاد ؟ دِیدِر کَ
 مِرگَ ، تَسَا دِر سَ ؟ مِیْنِکَبْ گَنج اِر چَ ! رِیْخَهذ ؟ دَننَکَ
 نِیَا زَا مِه نِیَا ؛ تَسَا نَا رَق ، تَسَا نَا لَاف ، تَسَا
 ! مِدرم

تَرَضد لَوْقَ هَبْ هِکَ نَا لَابَنَد نَاشَنَتَفِر زَا نَا
 ، لَابَنَد دَنتَفِر اَهتَسِرِپْ هِطَاسوگَّ وِی رِمَاسد لَثَم : اِر هَز
 وَ یِ رِمَاسِلَا اَذَه ، شِ اَهطَاسوگَّ مِه نَا وِی رِمَاسد نَا
 هَلگَ لَثَم مَدَم : دِیوگَمِ تَرَضح دُوخ ، ¹ اَعْبِتُّ هَلْجَع
 !؟ دَنتَسِیْن دَنفَسوگَّ اَعقَاو اَهنِیَا بُوخ . دَندَمَا دَنفَسوگَّ
 شِ اَهفِیْظُو دِیَابَنِیَا ؟ دَهْدَبْ مَاجَنَا رَاکَه چَ دِیَابَنِیَا لَامَاد
 مِدرم نَدِرکَ اَهَر ؟ تَسِیچَ شِ اَهفِیْظُو . دَهْدَبْ مَاجَنَا اِر
 ، دِیْحَوْت هَلْئَسْم یِ اِر جَا سِ اَسَا رِبْ ! دِیْحَوْت سِ اَسَا رِبْ
اَمَّنَا رَّکَذَفِر . دُو شَبْ مَاجَنَا دِیْحَوْت هَلْئَسْم دِهَاو خِی مِ نِیَا
 هَلْاَاش نَا یِهْدَبْ رِکَذَّت دَاب طَقْف و ت ² **رَّکَذَم تَنَّا**
 دَنکَ هَجَوْتَم اِر اَم لَامَاد هَمِه رَد دَنوَادَخ هِکَ مِیر اَو دِیْمَا
 بَجوْم هِکَ یِ نِیْعَمَ اَم نَا و شِ دُوخ تَفِر عَم زَا و
 هَمِه نَدُوْدز و تَا رِثْکَ هَمِه عَفِر بَجوْم و نَانِیْمَطَا
 و بَا رِیْس اِر اَم تَسَا دِیْحَوْت مَاقَم یِ لَجَت و تَا رُوْدکَ
 دَنکَ دَنمِه رِهَبْ

دَمَحْمَلَا وَ دَمَحْم یِ اَع لَصَدِّم هَلْاَا

«نَانَسَحَلَا یِ طُو»

¹ لَقَ مَاتُوغ اَهْبَلْقَب بِنَاصِمَا رَا فِظَا و تَلَاَقَ : 129 ص ، نَا زَحَلَا تِیْب .
 نَع سَا نَلَا لَام و اَعْبِتُّ هَلْجَع و یِ رِمَاسِلَا اَذَه مَاتِبَا / یِ نِیْعَمَ هَا دَعَلَا یِ اَع
 «نَوْرَاه»
² 21 ، قِیْشَاغَلَا .